

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstice,
če se natano en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročbo.

Ker bo prvo polletje kmalu doteklo, opozorujemo in opominjamo p. n. naročnike „Slov. Gospodarja“, ki se niso na celo leto naročili, naj blagovoljno naročbo o pravem času ponovijo, da se jim list zamore redno pošiljati. Od 1. julija do 1. oktobra velja „Slov. Gospodar“ — 80 kr., od 1. julija do konca leta 1 fl. 60 kr. Denar se najleži po poštnih nakaznicah pošlje. K temu še dostavimo prošnjo do tistih, ki še z dozdanim plačilom niso v redu, naj ne odlagajo črez pol leta; do prijateljev našega lista pa, da ga pomagajo še bolje širiti med ljudstvom.

Opravištvu „Slov. Gosp.“

Zborovanje kat. političnega društva v Konjicah.

[Izviran dopis.] Preteklo nedeljo, 10. t. m., vršilo se je zborovanje kat. pol. društva v Konjicah v najlepšem redu. Društvenikov domačih in tujih se je toliko sešlo bilo, da je prostorna sobana v nadžupnijskem poslopju že skoro pretesna bila. Po kratkem nagovoru g. prvosednika so se društvenikom razlagali sklepi dunajskega zbora avstrijskih katoličanov. Kakor na Dunaju, tako so se tudi tukaj od kmetijskega ljudstva vsi sklepi z navdušenjem sprejeli. Posebno je zanimalo vrle naše kmete, slišati sklepe zastran šole in družbinskih (socijalnih) razmer, ker te stvari vsem do živega sezajo. Vnovič potrjeni prejšnji odbor si bo prizadeval, da se bodo vsaj nekateri sklepi tudi dejanjsko izvrševali, na kolikor se namreč to s pomočjo domoljubnih, konservativnih kmetov storiti da. — Obžalovanja vredno je, da peščica sposobnih narodnjakov v trgu našim prizadetjem nasproti roke križem drži. Narodnjaki v gospodski suknji sicer obžaljujejo, da je vse politično življenje zamrlo, da se, — kakor koncem maja v Konjicah — skoro nihče več za volitve v srenjski zastop ne zmeni; da bi se pa ti narodnjaki nam pridružili in v edinem pol. društvu tega okraja z nami vred za napredek ljudstva se trudili, to

pa ne! In zakaj ne? Zato ne, ker se še niso izkopali iz predsodkov, ki jih je framasonski liberalizem z bedastimi nastavkami: „klerikalec“, „ultramontanec“, „fevdalec itd.“ po svetu raztrosil in federaliste razdvojil.

Spominjaje se te žalostne prikazni moram naravnoč izpovedati, da nas je močno osupnilo, kar smo v „Gospod.“ šte. 22. v vvodnem članku brali. Govoreč o prihodnjih volitvah v kranjski dež. zbor odkriva „Gosp.“ svoje nade, da nemškutarji Slovencev ne bodo zmagali. „Temu nam je porok“, — pravi dalje — „nova edinost in zastopnost, katera je tudi na Kranjskem po večletni, res neumni razprtiji zopet zavladala“. — Iz tega bi bilo sklepati, da je pri nas, kakor tudi na Kranjskem, v poglavitnih rečeh, ki so konservativce in liberalce ločile, popolno sporazumljenje nastalo, in da so liberalci do prepričanja prišli, kako „neumno“ da so ravnali, ko so na vse pretege „razprtije“ delali. Oj, da bi le res to prepričanje bilo zavladalo! V konservativnem časniku se menda nihče od konservativne strani ne bo drznil trditi, da je ona „neumno razprtijo“ delala. Poslednje Matične volitve čudno razsvetljujejo „zastopnost“ na Kranjskem! Še bolj jo vtegnejo posvetiti pri nas prihodnje volitve v dež. zbor. Katero točko dunajskih sklepov bi podpisal pri nas le eden naših sedanjih liberalnih poslancev? — Nam konservativnim Slovencem ostaja le alternativa: Da tirjamo po svoji vesti od prihodnjih kandidatov pritrjenja velevažnim dunajskim sklepom kat. zbora ali ne. Če nočemo ali se ne upamo tega tirjati, vrzimo vse katol. načela med staro šaro in prepuštimo vse politično delovanje liberalcem. Če pa tega nočemo, moramo pri tem ostati, kar je dunajski zbor avstrijskih katoličanov sklenil, in prepričali se bomo, da so te reči našim dosedanjim kolovodjem razun Hermana „noli me tangere“ ali pasje mleko.

Zeleti je torej, da se ne pisari o „neumni razprtiji“, dokler se liberalci do živega ne prepričajo, da je res silno neumno, nemškiliberalcem na ljubo prikimavati postavam, ki kat. Cer-

kvi roke zavezujejo. Želeti je, da „Gospod.“ razpravlja in tehtno pojasnjuje sklepe dunajskega zbora in skuša, slovenski „inteligenciji“ pokazati, da slednjič le narodnosti in narodnemu blagru škoduje, kdor se kat. načelom vstavlja in jo z nemškimi liberalci maha. Kdor pravi A, mora reči tudi B. Kdor je z nemškimi liberalci sklepal šolske postavbe, mora tudi molčati k strašanskim stroškom, ki se vsled teh postav za šole izmetavajo. — Dokler pa tega prepričanja ni, je vse drugo „fauler Friede“, iz katerega navadno le še hujski boj nastane. Rekoh!

Dr. J. Uлага.

Priporočba izvrstno vrlega cerkvenega lista.

„Theologisch-praktische Quartal-Schrift“ se cerkveni časnik, katerega že 28 let v četrletnih zvezkih 8—9 pol obsegajočih izdajajo profesorji bogoslovja v Linču s pomočjo nekterih drugih bogoslovskih pisateljev. Kakor iz letošnjih 2 že izišlih zvezkov vidimo, razpravljajo se v tem časniku posebno djanska (praktična) vprašanja iz uravne, liturgike in cerkvenega (najbolj zakonskega) prava v prosti in ugodni pisavi pa po znanstvenem načinu. Poseben ozir se jemlje na času primerna bogoslovska vprašanja in težavne slučaje, ki se duhovniku dendenes vtegnejo pripetiti v dušnem pastirstvu. Po spričevanju Linškega mil. škofa je v njihovi škofiji ta časnik že veliko storil, da so se pravi nazori v bogoslovskih vedah bolje razširili in vtrdili, da so se dušni pastirji v težavnih slučajih pravilno obnašali, da se imenitniši dogodki v kat. Cerkvi dostojno cenili, in da se je marljivost in ljubezen do bogoslovskih nauk med duhovništvom gojila, sploh ta časnik je veliko storil tudi za najsvetejše cerkvene koristi. Za to bi na ta časnik s temi besedami radi opozorili tudi slovenske duhovnike. Celoletna naročnina 3 fl. 50 kr. se pošilja na: Redaktion der Quartalschrift in Linz. Harachstrasse Nr. 9.

Gospodarske stvari.

Gozdom škodljive živali.

Gozdom škodljive živali delimo v tri vrste ali rede, v ktere štejemo: 1. Sesavce ali doživne živali. 2. Ptice. 3. Žuželke. Med prve, to je med škodljive sesavce štejemo: a) Vkrótene ali domače živali. b) Divje lovne živali. c) Druge v gozdu živeče ne lovne živali.

A. Domača živina, ki se čestokrat v gozde na pašo goni, kakor: goveda, ovce, koze, konji in prešiči, objedajo brstje, mlado listje, in ogrizujejo mladike. Tudi poškodovajo korenine, pobirajo drevesno seme in mnogokrat, kedar se drenjajo, predirajo skozi nasajeno lesovje, lomijo in podirajo šibasto drevje; pa tudi po brežinah in klancih napravijo mnogo škode ter rušijo zemljo, vlačno in vežljivo prst tlačijo in teptajo, lahko

suho pa razvlačijo. Velikost škode se ravna vselej po plemenu živine, po plemenu lesovja, po starosti, večji ali manji goščavi, po gozdnej legi, in potem, ali se živina delji ali manj časa v gozde na pašo goni — in kakošno je vreme ob času paše. Med vso domačo živino so koze gozdom še najbolj škodljive. Zarad tega se je pa tudi že po starih postavah ostro prepovedalo, da se koze po gozdih pasti ne smejo. Koze že po naravi veliko raji segajo po sočnatim listju, brstju, koži in mladovju, nego pa po zelišču in travi; — vrh tega imajo sposobnost, da plezajo po rebrih in strminah spenjaje se na mlada drevesca, katerim mnogokrat, ako je le morajo doseči, najlepše vršiče popolnoma oglodajo. Konji se navadno bolj po redko in v veliko manjem številu pasejo po gozdih. — Trave, ki raste na rahlih gozdnih tleh, nimajo radi ter ogrizujejo najraje listje in mehke mladike gozdnega drevja, ki stoji na trdih tleh in ob potih in ga tudi na visokost lahko dosežejo. Razn tega poškodujejo z močnimi podkovami mnogo korenin, ki se plazijo blizu površja, pohodijo mladovje, rahljajo peščeno suho zemljo, vlažno in vežljivo pa tlačijo in poteptavajo. Goveda si iščejo večidel travnih in okusnih zelišč, pa tudi sočnate mladike gozdnega lesovja prav rade odjedajo. Dostikrat se primeri, da napadajo celo odrasčeno in debelo preklolino, jo pritisnejo na tla in jej objedajo lepe zelene vrhove. Kedar jo komarji napadejo, dirja kar more po gozdih sem ter tje in poškoduje mnogo mladega lesovja. Glede na veliko težo debelega trupla naredi tudi s svojimi ostrimi parkli na suhej, lahkej ali vlažnej zemlji enako škodo, kakor konji. Ovce objedajo v mladih gozdih drevje in kožo. Ako se jih mnogo in po večkrat v en gozdni oddelek požene, stlačijo in zrahljajo zemljo ter delajo tudi na ta način škodo ali kvar. Prešiči pobirajo drevesno seme, rujejo mlado lesovje, poškodovajo korenine, vrh tega pa tudi objedavajo listje in mladike. V hrastovih gozdih prerivajo zemljo iskaje si koreninice še le komaj pognalega lesovja, ki jih prav hlastno požirajo in mlado lesovje popolnoma zadušijo. Brez dvombe je pa koza v vsakem obziru najnevarnejša žival za gozde, ker se iz črede večkrat izmuza in hitro v ograjene gaje in zarejališča vhaja. V gozdih, ki so s preklatin ali šibastim drevjem gosto zasejani, napravi goveda več škode nego ovce, sečnim gozdom so pa zopet ovce mnogo bolj škodljive nego goveda. Ako se na mlade gozde, ki še niso toliko odrasli, da bi jih živina ne mogla objedati, marljivo in nepresledno pazi in gleda ter se tudi primerno ogradí, živina gotovo ne bo mogla škodovati. Pomniti je treba, da se pašna živina vsakega lesovja enako rada ne polasti in da tudi poškodovanje ni vsakemu drevju enako nevarno. Listnato drevje je pašni živini bolj podvrženo, nego šilovina, ktero živina le takrat napade, kedar ji prvega manjkuje. Vsako poškodovanje pa ima do šilvine več škodljivega vpliva,